

Határtalan Régészet

Régészeti ismeretterjesztő magazin

Megjelenik: negyedévente
Ára: 1490 Ft
Előfizetve: 1250 Ft

Főszerkesztő, szerkesztőségvezető
Felföldi Szabolcs
Szerkesztők
Vér Ádám
Király Kitty

Szerkesztőségi referens, szakmai koordinátor
Bácsmegei Gábor
Képszerkesztő
Litauzski Zoltán

Olvasószerkesztő, korrektor
Széll Katalin

Grafika, nyomdai előkészítés
Hodák Eszter
Magyar Milán

Szerkesztőség
Cím: 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.
Telefon: +36-62-549-040
Fax: +36-62-549-049
E-mail: info@mfm.u-szeged.hu

A magazin hivatalos weboldala
www.hatartalanregeszet.hu

A magazin Facebook-oldala
Határtalan Régészet

Kiadja
Móra Ferenc Múzeum, 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.
Felelős kiadó
Fogás Ottó igazgató

Nyomdai kivitelezés
Generál Nyomda Kft., 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/h
Felelős vezető
Hunya Ágnes

Terjesztés
LAPKER Zrt. országos hálózatán keresztül,
Relay, Inmedio üzletekben, hipermarketekben és üzletláncokban,
kiemelt postahivatalokban

Terjesztés gondozása
HIRVILÁG Press Kft.
Telefon/fax: +36-1-411-0491
E-mail: hirvilag.press@hirvilagpress.com

Előfizetésben terjeszti
Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,
Postacím: 1900 Budapest
Előfizethető az ország bármely postáján,
a hírlapot kézbesítőknél, valamint megrendelhető:
e-mailben a hirlapelofizetes@posta.hu címen
és telefonon a +36-80-444-444-es számon.

Továbbá a szerkesztőségben:
e-mailben a hatartalanreg@gmail.com címen
és telefonon a +36-20-310-8707-es számon.
Észrevételeiket a +36-1-767-8262-es számon jelenthetik be.
Éves előfizetési díj: 5.000 Ft

Hirdetéssel kapcsolatos információ
+36-20-221-9299

Terjesztéssel és előfizetéssel kapcsolatos információ
+36-20-310-8707

ISSN 2416-3074

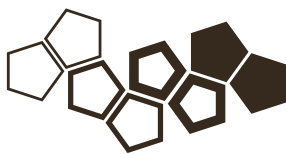

Asszírok

Asszír és az asszírok Assur városáról (illetve annak istenéről, Assurról) kapták a nevüket. Olyan név volt ez, amelyet közel kétezer éven keresztül rettegve emlegettek az ókori Közel-Kelet más népei, törzsei, államalakulatai. A térség történelmének politikailag, katonailag, közigazgatásilag, gazdaságilag és kulturálisan olyan meghatározó szereplői voltak, mint a Mediterrá-

neum térségének Róma és a Római Birodalom. Az Asszír Birodalom fejlett írásbeliségének köszönhetően asszír ékírásos dokumentumok ezrei nyújtanak bepillantást államuk vagy épp hadseregük működésébe, vallási és hétköznapi életükbe, valamint gondolkodásmódjukba, miközben – érthető módon – gyakori szereplők más civilizációk írott forrásaiban is, az egyiptomi kútfőktől egészen az Ószövetségig. Egészen hihetetlen kulturális értéket képviselő régészeti emlékeik már több mint 150 éve felkeltették az európaiak – elsősorban a britek és a franciák – figyelmét, roppant gazdagságú városaik palotái, az azokból származó különleges domborművek, szobrok és egykori tárgyi kultúrájuk számos egyéb eleme a nagy nyugat-európai múzeumok (így a British Museum vagy épp a Louvre) féltve őrzött kincsei közé tartoznak. Kevesen tudják ugyanakkor azt Magyarországon, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetem assziriológiai műhelye és annak kutatói/régészei a nemzetközi tudományos élet élvonalába sorolhatók, s évek óta zajlanak magyar feltárások is az egykori Asszír Birodalom területén. Legújabb számunk az asszírokkal kapcsolatos legfontosabb új hazai kutatási eredmények mellett átfogó képet igyekszik nyújtani erről a Magyarországon talán kevésbé ismert kultúráról. Szó esik az asszír palotadomborművek izgalmas kutatási problémáiról, az asszírok lakoma- és étkezési kultúrájáról, az asszír udvari öltözködési szokásokról, de egy Magyarországon lefoglalt, közel-keleti tárgyakat tartalmazó csempészárúval kapcsolatos izgalmas tudományos nyomozás részletei is olvashatók nyári lapszámunkban!

Felföldi Szabolcs
főszerkesztő

4 **Címlapsztori** 5

- Az Asszír Birodalom régészeti kutatásának kezdetei – VÉR ÁDÁM 5
- Az ókori AsszírIA négy különleges tárgytípusa – VÉR ÁDÁM 11
- A kalhúji palota felavatása – A történelem legnagyobb ismert lakomája
– KALLA GÁBOR 15
- Az újasszír luxus vizuális megnyilvánulása – KUTYIFA ÁKOS 23
- Apkalluk – Az asszírok hét bölcse – KUTYIFA ÁKOS 27

Lelő-hely 31

- Riport: Nyomozás egy csempészett urartui bronzkincs után
– HATÁRTALAN RÉGÉSZET 31

„Fegyvert, s vitézt” 34

- Lákis ostroma – VÉR ÁDÁM 34
- A Til-tubai csata domborműves ábrázolása – VÉR ÁDÁM 38

Kincsásás halottal 42

- Patológiás elváltozások egy 11. századból származó lelőhely
népességének embertani leletein – TURTÓCZKI JÓZSEF 42

Archeokaland 45

- A vörös hajú istennő – LIDIJA BALJ 45
- Protestáló kályhák – A reformáció megjelenése kora újkori
kályhacsempéinken – RAKONCZAY RITA 48
- „A haza dolgainak eligazítások végett...” – Az 1705. évi szécsényi
országyűlés helyszínének régészeti kutatása – GUBA SZILVIA 52

Helló, tudomány! 56

- Késő vaskori fazekaskemencék a Pesti-síkságon – SOÓS ROLAND 56
- Árpád-kori zománctermekek Vas vármegyéből – TORMA PÉTER 60
- „Álpéldány!” – Hamis ókori pénzek a Magyar Nemzeti Múzeum
Éremtárában – SZABADVÁRY TAMÁS 64
- Archeobotanika Szerbiában – A várakozás és a kíváncsiság között
– ALEKSANDAR MEDOVIĆ 68
- A sárospataki habánok – JABLONKAI DÁVID 72

Mizújs? 74

- Rövid hírek a világból – BÁCSEMEGI GÁBOR 74

Indiana Jones és barátai 75

- Játék – KIRÁLY KITTY 75
- Recept – Kibbeh – A keleti-mediterrán világ „fasírtja” – ZAY ORSOLYA 76

